JURAJ DOBRILA
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Splitsko izdanje (I)

TRIBUNA

Poštarina plaćena

IZLAZI SVAKI DAN
UPRAVA: Šibenik ulica Episkopa Milaša.
UREDNIŠTVO: Šibenik, ul. Ep. Milaša. Telef. 44.
PRETPLATA mes. d. 25, za inostranstvo, din. 35.
Primerak 1.- din.

GODINA V | RUKOPISI se ne vraćaju. | Petak 12 marta 1937 | ČEKOVNI RAČUN Zagreb 46.798 | BROJ 60

Male vesti

— KRUŠEVAČKA OPŠTINA povećava platu svojim činovnicima i prodaje imanje da bi izravnala budžet.

— BRAČNO NEVJERSTVO u Njemačkoj smatra se kao uvreda države pa će po novom bračnom zakonu preljubljenici biti kažnjeni sa 10 godina robije.

— BRAT OTONA Habsburškog nadvojvoda Feliks nalazi već nekoliko dana u Budimpešti u posjeti grofa Esterhazija.

— DESETHILJADA štrajkaša zauzeli su osam otvornica „Chrysler" u državi Detroit i potpuno zaustavili rad.

— SOCIJALISTI u Kjobenhavnu pobjedili su na izborima za gradsko vijeće. Rezultat je: socijaldemokrati 37, konzervativci 11, radikali 5, komunisti 2. Glasalo je 70 posto glasača.

— PRAMA SLUŽBENOM saopštenju vojvoda od Connsughta najstariji maršal britanske vojske predati će kralju Juriju VI. na svečanoj audijenciji dana 4 maja zlatni maršalski štap.

— ENGLESKA ŠTAMPA javlja da će Baldvina naslediti N. Chamberlain, dok će ministarstvo finansija preuzeti sir S. Hoare.

Ovime bi izčezli stari konzervativci dok bi stupili članovi nacionalne stranke na vladu.

— PRIGODOM NEDAVNO održane mjesečne skupštine Zbora lekara u Zagrebu g. Dr Drago Čop održao je jedno lepo predavanje o problemu reumatizma On tvrdi da prema statist. podacima SUZOR-a u 1933 g. bilo je 11.394 slučaja obolenja od reume. Oko 50 posto svih akutnih slučajeva reumatizma reukomplicira se s teškim obolenjima srca, koje pak utječu mnogo na radnu sposobnost, te istu u velikom razmeru umanjuje i ne mogu se lečiti za ceo život.

— NA POVRATKU u domovinu francuski ministar pošta g. Jardillier posetio je Oplenac i Topolu.

— PRETSEDNIK RUZVELT otputovao je jučer sa svojom pratnjom na kraći odmor u Georgiji.

— FRANCUSKI PARLAMENAT nastavio je jutros diskusiju predloga zakona o minimalnim cijenama.

BEOGRAD, 12 marta [g] Napuštajući Jugoslaviji francuski ministar p.tt. g. Žardilie uputio je pozdravnu depešu ministru ptt. g. dr B. Kalođerčiću u ime svoje i svojih saradnika.

BERLIN, 12 marta (h) U vezi pronalazka lepila od celuloze ministar Gering je zabranio pravljenje lepila iz brašna.

Večera jugoslov. poslanika u čast grofa Čana

RIM, 12 marta (r) Jugoslovenski poslanik u Rimu g. Jovan Dučić priredio je sinoć svečanu večeru u čast italijanskog ministra spoljnih poslova grofa Čana. Ovoj gala—večeri prisustvovali su pored grofa i grofice Čana ambasadori USA i Poljske sa gospođama, dona Vitorija Kolona, poslanici Bugarske i Rumunjske sa gospođama, princ Herkolan, savetnik nemačke ambasade, generalni direktor italijanskog min. spoljnih poslova, čehoslovački i jugoslovenski vojni izaslanik i druge ugledne ličnosti.

ŠPANSKI GRAĐANSKI RAT

Opšti svjetski radnički štrajk

Stalna ofanziva nacionalista — Protest vlade u Valenciji protiv prisutnih italijanskih četa na madridskom frontu

LONDON, 12 marta (h). Ovde je održana konferencija radničkih saveza čitave Evrope. Bilo je zastupljeno 22 države. Konferencija je raspravljala o fašističkoj opasnosti. Španski pretstavnici apelovali su na konferenciju da u znak protesta protiv nečovječne borbe koja se vodi na španskom zemljištu sve vode radnika čitavog svijeta pozovu radnike u opšti štrajk.

Ovaj je predlog usvojen jednoglasno, pa može doći do svjetskog radničkog štrajka.

SIGUENCA, 12 marta (r) Istočno od Huente nacionalističke trupe stalno napreduju. Jučer posle podne izvršen je uspešan napad u kome su glavnu bitku ponela 2 eskadrona konjice i odelenja tankova. Batoljon milicije, koji je branio napadnute položaje, bio je prisiljen na povlačenje uz teške gubitke i jedva uspio da se utvrdi na novim položajima Ako se ovaj bataljon ne uzdrži na sadašnjim položajima biće Madridu odužeta i posljednja veza koju imao sa Valencijom, odnosno teritorijama pod vlašću Valencijske vlade.

AVILA, 12 marta (r) Naročiti Avasov dopisnik javlja sa fronte da su nacionalističke trupe na severozapadnom frontu još samo 5 km od Guadalahare. Sledećim napredovanjem biće svi putevi ka Madridu prekinuti.

Na ovom se otseku fronte milicioneri nalaze u nerednom povlačenju koji može demoralisanje trupa od kojih se još krije prava situacija.

MADRID, 12 marta (r) Avas javlja: Vojne operacije na Guedalahari sleduju velikom brzinom. Situacija se svakog časa menja.

MADRID, 12 marta (r) Jučer je Largo Kabaljero primio novinare i demantovao glasove o navodnom svom otstupanju. U daljnjem izlaganju pretsednik vlade je podvukao momenat oko vlada izvojuje pobedu da ona neće dozvoliti ni komunističku ni anarhističku vlast odnosno teror. Netom će se prilike srediti radnici će se povući na svoje radove. Neće se dozvoliti nikakva autonomija Baska i Katalonije. Osim pokrajinama daće se samo naročite slobode.

Kroz 3 meseca vladine će trupe preuzeti inicijativu, jer im ne fali ono našto neprijatelj oskudijeva, ne fali im ljudstva.

SIGUENCA, 12 marta (r) Nad cijelom okolinom Madrida vladalo je jučer veliko nevrijeme. Uprkos svima elementarnim nepogodama nacionalističke trupe nalazile su se u stalnoj ofanzivi.

Na mnogim mjestima milicioneri su davali uspješan otpor.

VALENCIJA, 12 marta (r) Avas javlja: Sinoć je vlada održala sjednicu sa koje je izdan komunike u kome ministarski savjet konstatuje da na fronti na Guadalajaru ima mnogo redovne i talijanske vojske što vrijeđa međunarodne zakone. Ministar vanjskih poslova praviće o tome pitanje u Ženevi.

DANCING, 12 marta (h) Ovdašnji list „Dancinger Forposten« piše o ogromnim količinama ratnog materijala koji je u toku lanjske godine upućen iz Poljske preko Gdinja za španske ljeviČare. List donosi i popis brodova koji su ovaj materijal prenosili iz Gdinja za španske luke. List na koncu upozoruje Poljsku da je ovo po nju vrlo riskantan posao koji bi mogao imati težih posljedica, pa ju pozivlje da ovaj izvoz zabrani odnosno obustavi.

LONDON, 12 marta (h) Zakon o zajmu za englesko naoružanje u visini od 400 miljona funti primljen je sinoć u Gornjem Domu.

Engleska odbija vraćanje kolonija Njemačkoj

LONDON, 12 marta (r) Sinoć su engleski parlamentarni krugovi diskutovali o pitanju vraćanja bivših kolonija Rajhu u odboru za spoline poslove Skupštine. Odbor je zaključio da se ovi zahtevi odlučno suzbiju.

Akcija pukovnika Koca

VARŠAVA, 12 marta (r) Pat javlja: Pukovnik g. Koc održaće u nedjelju u Varšavi pretstavnicima sela veliki programatski govor kao što ga je održao pretstavnicima gradova. Ovaj će govor prenositi sve poljske radio—stanice.

Japan ne pristaje uz evropski fašistički blok

TOKIO 12 marta (r) Pred parlamentom održao je ministar inostranih poslova Sato govor u kome je istakao da njemačko—japanski ugovor ne znači pristup Japana fašističkom bloku. Japan ne želi uzeti učešća u bilo kome evropskom konfliktu.

Nj. V. KRALJICA MARIJA

povratila se iz Londona

BEOGRAD, 12 marta [g] Jučer u 10 sati u jutro doputovala je iz Engleske Nj. V. Kraljica Marija sa svojom pratnjom. Dočeku su prisustvovali Nj. V. Knez—Namjesnik Pavle, Kralj Namjesnik dr. Stanković, Kraljević Andrija, dr. Stojadinović i dr, Spaho.

Nj. V. Kralj Petar i Nj. V. Knjeginja Olga nisu prisustvovali dočeku zbog lakog obolenja od gripe.

Akcija Kominterne za stvaranje „narodnog fronta" u Poljskoj

VARŠAVA, 12 marta [r] Telegrafska agencija javlja da je Kominteru odlučio pojačati svoju akciju u Poljskoj. Komunistička stranka mora naći bazu saradnje sa drugim levičarskim opozicionim grupama i formirati „Narodni front«

Pretsjednik g. Lebren uputio je apel na franc. javnost da pomogne novi zajam

PARIZ, 12 marta (r) Upis francuskog zajma za naoružanje počinje danas i traje neodgodno zaključno 25 marta.

PARIZ, 12 marta (r) Sinoć je na pražkom radio održao govor pretsjednik Repuplike g. Lebren o značenju zajma za narodnu odbranu. U govoru, koga su prenosile sve francuske radiostanice, g. Lebren je uputio apel na francusku javnost da pomognu ovaj zajam.

PARIZ, 12 marta (h) Pretsjednik Republike g. Lebrun potpisao je proglas na narod u kome se apeluje da pomogne za am za veliku obnovu nacije.

Oglašujte u „TRIBUNI"

Starčević traži a i zaslužio je

drukčije sledbenike koji će tražiti, a i budno čuvati nedeljivu jugoslovensku narodnu snagu i celinu

U celokupnom našem životu zavladao je neki čudnovati nemir bliži haosu nego li jednom opštem unutarnjem razduženju koje i ne bi bilo toliko neprirodno obzirom na psihološku menu jedne organske kolektivne zajednice. Ali našem pravom seljačkom jugoslavenskom narodu koji pretstavlja 80 posto cjelokupnog našeg stanovništva nametnute su, nabačene su izvesne političke partizanske uobičajene krilatice koje kroz neiskrene podvlačenje nastojanja za ekonomskim i socialnim oporavljanjem — proturaju zatrovane partizanske šovinističke lozinke, kojima se koleba zdravo deblo i koren našeg sela — našeg seljaka — koji je — izgleda — bolje od svih shvatio pravi pojam onog jugoslovenstva ko je je postalo u poslednje vreme — kao neka konkretizovana vašarska stvar koju, — kad okreneš ovako izgleda drugčije nego li kad je prevrneš na drugu stranu. U jedamput posle skoro dvadeset godina našeg zajedničkog života pitamo se : što smo ? odakle smo ? kome pripadamo ? kako se zovemo ?

„Taj novi moderni život treba da menja i reči zastarelih pojmova, a naročito imenama i prezimenama". Pa jugoslavensko ime velikog slavenskog prezimena prestarelo je a ako nije prestarelo, ono ne odgovara danas pravom značenju pojma. »Da mu damo pravo mesto, i pravo značenje, a i ulogu u budućem životu«.

Sveto Jugoslovenstvo brzo i makinalno prelazi iz ustiju jednog tumača u usta drugog, a to su tumači koji su pozvani „kao merodavni" eks katedra — teorelski i ideološki — da u masi traže kimanje glava na odobravanje i opravdanje njihovih obrazloženja.

Štošta smo čuli i primali poslednjih dana. Cela uvertira jugoslavenske opere, položena na čisto savremenu osnovicu, izvođena je sa mnogo reči, rečenica, govora, ali bez ritma koji je danas u celom svetu navukao sebi masku i maglu u oči.

U toj uvertiri prelazilo je jugoslavenstvo kroz purgatorium ne bi li moglo da se očisti, jer čini se da nije bilo dovoljno iščišćeno u telima naših pokojnika koji su ne pali, konopcu i kocu ili vezanih ruku pred rakom i plotumima umirali, ginuli i padali zato što su od pojma jugoslavenstvo stvarali — ne pojam za obeležavanje državljanstva svim pripadnicima bez obzira bilo to : Njemci, Turci, Jevreji, Abesinci, Arbanasi i drugi, — već su instuitivno sagledali u spontanu prirodnu neizveštaćenu sintezu trojice brata u jedno jugoslavensko pleme koje je samo po sebi, instinktivno, sve svoje celokupne duhovne, duševne i fizičke osebine nalazilo u tom »integralnom« jugoslavenstvu.

Prema tome iz kojih razloga izvesne grupe ljudi pošto poto hoće da jugoslavenstvo obeleže kao „beganje od stvarnosti", „prazno maštanje koje se neki put razvija u čitavu utopiju«. Pa verovatno svi se takvi ljudi postavljaju na jedno »realno političko stanovište« i govore kako između realne politike i idealizma postoji ogromna suprotnost, i to bi bilo ono što uzajamnost realista i idealista razbija, — isključuje. To bi značilo da postoje dve struje u današnjem našem političkom životu. Jedna bi bila pretstavnik grubog, pravog realnog gledanja i politirizanja, a druga idealistička, sanjalačka ili bolje utopistička. Prva je pretstavnik „pravog neizveštaćenog stanja", — kako oni hoće da ga pretstave, — a ono ide za regresom tj., vraćanjem »u prirodne grane" koje bi se postigle raznim preuređenjima, izmenama — svakako samo na štetu svih nas i time bi se dao „neusiljen i nenamešteni normalni život narodima" koji su, po njihovom shvatanju, još daleko od toga da budu reflektovani u našem jugoslovenstvu. To znači da je tim ljudima, okorelim realistima, — ideal — vraćanje onakovom uređenju kakvom teže njihovi ideali. Ovi će »realisti« — čistokrvni kroz svoje ideale oživotvoriti tj. hteli bi, one trenutke ili tačke programa koje treba da budu ostvarenje njihovih životnih ciljeva. Prema tome i ovi realisti i realni političari imaju svoje ideale i u tim se dodiruju sa onim sanjalicama i utakistima — jugoslovenima.

Moram da istaknem da su ti osmatrači na realan život i realnu politiku sa idealima, — bez kojih i ne mogu idealne realiste, — samoobmanjivani svojm naivnim i halucinarskim idealisanjem, samoživim i varljivim.

Međutim te »utopiste« i „sanjalice" koji se zanose nekim integralnim jugoslovenstvom oni su i pravi idealiste, a kao takvi i češći realiste od gore pominjanih. lako ćemo jugoslovenstvo s te strane da osmotrimo pretpostavljajući da nije ono nasušna potreba i jedina prava formula za naš celokupan život, zapazićemo da je ono jedan opštečovečanski ideal, sa idealnom vrednosti, a čiju vrednost ne može da ospori nijedno živo biće zdravog razuma i duha — za razliku od obolelih duhova.

Kod tih jadnih realista kao da se ne može duh uzdignuti nad one nezasite i obolele ljudske, egoističke, ograničene, tesnogrude i ambiciozne provalije njihovih prohteva: nel oni neće da se uzdignu, neće da zagledaju i da uprave jače svoj duhovni pogled na carstvo večite, neprolazne i istinite vrednosti.

Ali na žalost nalazi se i takvih duhova koji će istinu da oglase kao negativnu vrednost pa kod toga i gubitak svojeg ljudskog dostojanstva.

I naše je jugoslovenstvo — realisti — forma koja reguliše naš duhovni život; to je apsolutni zakon koga niko ne može i ne sme da ospori.

Usled svih tih prekratnica u tumačenju pojma jugoslovenstva, kao i života jugoslovenskog naroda, pojavljuje se neprekidno ponavljanja misao o svetoj, širokogrudnoj demokratiji, a niko da nađe nekoliko reči, pa da nam sa svog političkog balkona prozbori: da li je i on pristupio svom političkom delovanju rukovođen samo principa prave demokratije ili je tu demokratiju lovio — možda i nesvesno — u sve embrianske povoje modernog fašizma.

Upravo tu zlatnu slobodu, toj izvikani demokratizam unakazili su, jer su ga identifikovali sa samovoljom, sa nametanjem bolje masi koja treba po naređenju „svojih demokratskih vođa" da srlja u nesvesne manifestacije želja i htenja svojih »firera". Pa i takva demokratija stavlja u pokret ogromne ljudske mase, razdražuje njihov duh, navikava ih na silu i izaziva revolucionarne pokrete.

I takve etike liberalnog politiziranja ponikla su i ta današnja teška i nesnosna vremena koja postaju sve mutnija, sve opasnija. Stoga treba naći što pre izlaza, načina da se sve uputi putem stvaranja novog političkog života, koji će da se postavi na etičku bazu, a u kome će čovek da se preobrazi u čoveka duha ideje, morala i širokogrudnijih pogleda u srećnu i izdravu budućnost jugoslavije.

(Nastaviće se)

BORBA LEVIČARSKIH I DESNIČARSKIH STRANAKA U RUMUNIJI

(Od našeg dopisnika)

BUKUREŠT, marta. Napad na rektora Univerziteta u Jaši-u, profesora Trajana Bratua, izazvao je ogromnu indignaciju. Napadači nisu poznati, ali se očekuje da će istrazi poći za rukom da ih pronadje i da rasvetli motive ovoga zločina. Vlasti smatraju da moralnu odgovornost nosi partija „Sve za državu", koja je uglavnom stara „Gvozdena garda". Profesor Bratu bio je pretsednik rumunskog senata i još uvek je u nacionalno-seljačkoj stranci „caranista", ali se povukao iz aktivne politike. Profesor Bratu u stvari je ostao profesor, a samo se uzgred interesovao za politiku. Pri svem tom ne može se videti šta je htela „Gvozdena garda" inspirišući ovakav kriminalni napad, koji je mogao samo da je diskredituje. Svirepost zločina izazvala je gnušanje u javnom mnjenju. Studenti su napali žrtvu, koja nije bila svesna opasnosti. Pokušali su da g. Bratu-u otseku glavu noževima, što se može videti po ranama. Jedno uho nesrećnoga profesora nadjeno je na ulici dan posle napada.

Levičari optužuju „Gvozdenu gardu" da potstrekava omladinu na ovakva akta nasilja, i vlada deli ovo mišljenje, pošto je odmah posle zločina preduzela mere protivu desničarskih ekstrenista. Zatvaranje Univerziteta i Studentskih domova, zabrana organizovanja studenata u političke partije i učestvovanja u političkim manifestacijama pokazuju da Vlada želi radikalne mere, čak i po cenu izmene u postojećim zakonima.

Zločin u Jaši-u sigurno će ubrzati akciju, koju su vlada g. Tatarescа i opoziciona nacionalno-seljačka stranka preduzele protivu nacionalista. Jačanje nacionalističkog pokreta, koji želi likvidaciju partijskog sistema i nacionalizaciju političkog, ekonomskog i kulturnog života u Rumuniji, izazvalo je opoziciju ne samo na levici, već i tu centrumu, koji brani principe demokratije i liberalizma.

Borba izmedju levice i desnice već je u punom jeku. Demokratski liberalni front ima uza se i na svojoj strani vlast, dok nacionalisti, iako su brojni nisu dobro organizovani i nemaju sposobnih vodja, koji bi ih mogli dovesti na vlast i omogućiti ostvarenje njihovog programa. Javno mišljenje može da se okrene protivo pokreta ako se dokaže njegovo učešće u ovom posebnom zločinu. Ali treba naglasiti da je bilo pokreta, osnovanih na jednostavni i lakoprijemljivim parolama, koji su naglo sticali popularnost, kada su morali raditi ilegalno, i tajno. Posle ubijstva pretsednika rumunske vlade Duke, decembra 1933, „Gvozdena garda" bila je raspuštena, ali je postala još jača i obnovljena je pod imenom „Sve za državu". Opoziciona levica simpatiše se vladom, dok nacionalisti brojno rastu.

Ko će na kraju krajeva pobediti. (t)

Privredni pregled

× **Prodaja efektivnih lira putnicima u Italiju.** Narodna banka Kraljevine Jugoslavije dostavila je Udruženju bankovnih i osiguravajućih poduzeća Novi Sad pod Dev. br. 17-I dopis slijedećih sadržaja: „Cirkularom Dev. br. 95 od 9. decembra 1936. godine obavješteni su svi ovlašteni zavodi o postupku prilikom prodaje hotelskih bonova, turističkih čekova ili kreditnih pisama putnicima, koji putuju za Italiju. U vezi s tim, a na osnovu sporazuma postignutog sa Nacionalnim institutom za razmjene sa inostranstvom, Rim, obavještavaju se ovlašćeni zavodi da se preko „Putnika", društvo za saobraćaj putnika i turista, kome je Narodna banka stavila na raspoloženje potrebne količine lira, mogu za lica koja putuju u Italiju nabaviti i efektivno talijanske lire. Efektivne lire u navedenu svrhu mogu se nabaviti isključivo od „Putnika" i to do iznosa od 300 lira po osobi, na osnovu vizirane putne isprave, a pored iznosa predvidjenih cirkularom dev. br. 95-936 i to po istim uslovima koji su propisani za nabavku hotelskih bonova, turističkih čekova ili kreditnih pisama za putovanja u Italiju. O ovome će ovlašćeni zavodi, po potrebi, obavještavati svoje zainteresirane komintete."

× **Sušački privrednici traže automatsku telefonsku centralu.** Povodom boravka ministra pošta dr. Branka Kaludjerčića na Sušaku, sušački privrednici uputili su mu predstavku, u kojoj traže uvodjenje automatske telefonske centrale, proširenje telefonske mreže i ukidanje poštanske pristojbe na uporabu kodeksa. Kako smo već javili, ministar je obećao proširenje telefonske mreže, dok je pitanje automatske centrale vezao o odluku Gradskog vijeća, tražeći da grad ustupi sadašnju zgradu pošte državi.

× **Nova robna tarifa za Grčku.** Svojevremeno objavljeno stavljanje van snage direktne tarife za prevoz robe između Jugoslavije i Grčke menja se u toliko što se ista stavlja van snage sa istekom 31 marta o. g. Prema tome nova tarifa i aneks stupaju na snagu 1. aprila 1937 g.

Politički pregled

Fuzija „Orlova" i „Hrvatskog Sokola"

Dr. Franjo Dujmović iznio je u „Osiječkom Hrvatskom listu" ciljeve novoosnovane organizacije „Junak", te veli da se ovom organizacijom ukida podvojenost u općoj narodnoj organizaciji izmedju bivših hrvatskih „sokola« i „orlova" i postavlja jedinstvena osnovica za omladinsku organizaciju cjelokupne hrvatske omladine u gradovima.

Bilans budžetske debate

„Samouprava" rezimira budžetsku debatu pred izglasanjem budžeta pa kaže:

„Kao dokaz jedne zdrave i normalne atmosfere u našem političkom životu i dokaz velikoga interesovanja svih političkih krugova za rad Narodne skupštine, može poslužiti i to da je u budžetskoj debati učestvovalo preko 300 govornika. Jedan tako impozantan broj govornika u budžetskoj debati ne mogu u svojim političkim analima zabeležiti ni mnogo stariji i veći parlamenti. Mora se takode sa zadovoljstvom konstatovati da je i kroz govore jednog velikog dela opozicionih narodnih poslanika provejavao duh objektivnosti, a mnogi narodni poslanici parlamentarne opozicije, možda i nehotice, morali su da priznaju da je Vlada g. dr. Stojadinovića primila jedno teško breme i da je u potpunosti uspela da opravda dobiveno poverenje, postignuvši vidne i nesumljive uspehe u svima pravcima svoje delatnosti: ekonomske, kulturne, političke i spoljnopolitičke"

KROZ SPLIT

☐ ŽIRI koji je ocenjivao prispele radove za novu Bansku palatu izdao je danas saopštenje o razd ljenim nagradama. Ocenjivački odbor je odlučio da prvu i drugu nagradu ne podeli, već samo dve treće od 20.000 dinara. Nagrađeni su radovi pod šiframa Bus i Masa. Autori su zagrebački arhitekti gca Vera Dumenžić i g. Selimir Dumenžić. Žiri je odlučio da otkupi nekoliko radova. (v)

☐ PRETSTAVKU Ministarsvu socijalne politike poslala je Radnička komora u kojoj traži — na osnovu § 90 Naredbe o zbrinjavanju nezaposlenih radnika — da se dade redovita nezaposlenička pomoć tvorničkim radnicima koji se nalaze već mesec dana u štrajku, a prema tome i bez ikakve zarade (j)

☐ SKUPŠTINA UDRUŽENJA opštinskih liječnika Primorske banovine održače se u nedelju 14 ov. m. u 11 sati u proctorijama »Jadrana«. [j]

☐ SOKOLSKO DRUŠTVO U ŠIBENIKU priređuje u nedelju 14 marta akademiju povodom 87 godišnjice života T. G. Masaryka u prostorijama Sokolskog doma sa sledećim programom: Sokolski pozdrav, Masarykov Marš — izvodi sokolska glazba, U čemu je veličina i slava Masaryka — govori Dr Slavko Poturica, Čehoslovačka narodna himna — izvodi sokolska glazba, odmor, II. deo: N. Star. Emin: Nevidljivi Jurić, pozorišni komad izvodi naraštajska diletanska sekcija, Hej Slaveni — izvodi sokolska glazba. Početak u 18 sati. Ulazne cene: prvo mesto din 6, drugo din 4, stajanje 2 din.

Ulaznice mogu se dobiti dnevno u Sokolskom domu od 18 — 20 časova. (g)

☐ JRSK „ŠIBENIK« održava svoju glavnu godišnju skupštinu 14 marta u 10 sati u društvenim prostorijama. Dnevni red: pozdrav presednika, izveštaj funkcionera o radu u pr. g., raspravljanje o predlozima odbora, razrešnica starim odborima, izbor nove uprave. (g)

„PROBLEM TUBERKULOZE.."

PREDAVANJE Dr M. SELEMA

Šibenik, 11 marta.

U utorak 9 marta održao je g. Dr M. Selem svoje već najavljeno predavanje o tuberkulozi u prostorijama Narodne ženske zadruge.

Predavač je opširno prikazao razorno dejstvo ove bolesti po ljudsku zajednicu. Izneo je u svom predavanju kako turbekuloza na razne načine krči sebi put da u momentu kada je osoba najpotrebnija obitelji i zajednici zauvek je otrgne. Ova bolest nije bolest siromaha već se ona kod njih usled slabog ekonomskog stanja jače ispoljava, dok kod imućnijih manje.

Sam organizam nastoji da se odupre ovoj bolesti u čemu uspeva u koliko i malo postoje uslovi za zdravi i prirodan način življenja. Predavač nakon svojih izlaganja obratio se je Ženskoj zadruzi poznavajući njen humani rad, da se preda svim silama oko osnivanja jednog solarija u Vrlici za decu tuberkuloznih roditelja. Da bi se prvi počeci turbekuloze mogli pronaći u masama potreban je jedan muderan socialno medicinski dispanzer kojim bi rukovodio stručnjak i koji bi uspešno vršio svoje visoko apostolsko zvanje u korist zajednice.

Posle predavanja sastala se je uprava Ž. Z. sa predavačem da konkretno izvedu plan rada za taj solarij, kao i plan rada za dispanzer za tuberkulozu. Kako saznajemo zaključeno je da se oboje što pre izvede. (g)

GRADSKE VIJESTI

Novi vozni red

O voznom redu naše obalne plovidbe mnogo se diskutovalo. U njemu je bilo mnogo negativnosti, pa se ovo pitanje moralo konačno urediti. Interesi našeg Primorja to su diktirali.

Koncem decembra vodili se o tome pregovori kod Direkcije pomorskog saobraćaja. I ako su rezultati toga pregovaranja javnosti nepoznati zna se da rije mnogo pozitivnoga postiglo. Predmet je išo na Ministarstvo koje je raspravilo pitanje obalnog voznog reda i donilo pravomočnu odluku. Kakav je taj vozni red? Mislimo da je preuranjeno veseliti se prevelikoj požrtvovnosti.

Malim, opštim intnresima sigurno se nije podavalo previše pažnje. Naročito promena ima da bude u prugama Severne Dalmacije.

Saopštenje ministarstva je prema našem shvatanju i odveć optimističko. Možda je stavljeno i previše pruga po broju. Kakva je njihova neutralnost, odnosno kakva je njihova praktična upotreba za žiteljstvo to je teško kazati. Ako ćemo i dalje morati se voziti 10-15 sati na udaljenostima koje bi trebalo danas prolaziti za 6-8 sati, onda sve su te pruge ponovo suviše. Izmeniti vreme odlasku i dolasku još nije postignut i dobar vozni red. No o tome drugom zgodom.

U saopštenju Ministarstva se kaže: »Sa Sušaka uvodi se svakog dana brza pruga u 16 časova prema Splitu i Dubrovniku. Osim toga uvode se još po dva puta nedeljno veze u 8.30 i 10.30 časova.

Povratak na Sušak pet puta nedeljno u 6 časova i četiri puta u 12.30 časova. Dve turističke pruge stižu nedeljno u 16.30 časova.

Za saobraćaj iz Splita ove godine postignuta su znatna poboljšanja u racionalnoj podeli odlazaka prema dolasku vozova. Svakog dana uvode se tri redovne brze veze sa Dubrovnikom odnosno Kotorom. Prvi odlazak je u 8 časova u vezi sa putničkim vozom, drugi polazak je u 9.30 časova u vezi sa dolaskom brzog voza. a treći odlazak je u 22 časa u vezi sa ostalim vozovima koji stižu preko dana. Pored toga uvode se tri puta nedeljno pruge koje su nastavak onih iz Venecije. Polazak ovih utvrđen je u 12 časova."

„Koliko su geografsko-saobraćajne prilike dozvoljavale postignuta su poboljšanja veza brzih pruga sa Šibenikom i Biogradom na moru. Tako je obezbeđeno četiri puta nedeljno dodirivanje Šibenika i Biograda n-m sa brzom prugom kao i do sada, a tri puta nedeljno dodirivaće Sibenik turističke pruge koje stižu po danu i sa dužim zadržavanjem.

U lokalnom saobraćaju ostalo je u glavnom nepromenjeno stanje kao i prošlih godina, ali je lokalni saobraćaj sa okolinom Sibenika i Severnom Dalmacijom organizovan i doveden u saglasnost sa dolaskom vozova i brzih pruga, tako da su sada zadovoljene potpuno sve opravdane potrebe tih krajeva.

Ovi novi vozni redovi stupaju na snagu na dan 1 aprila tek. godine.«

PRED UTAKMICU
VUK-OSVIT

Šibenik 12 marta.

Davno je to bilo kad nam se posljednji put, na našem igralištu. pretstavio naš „ljubimac", diveći se njegovoj lijepoj igri preciznim šutevima, kao i brzini pojedinih igrača, osvajajući titulu jesenskog prvaka splitskog nogometnog potsaveza. Doduše još od tog prvenstva, nijesmo ama jednog puta — na našem igralištu — vidjeli našu jedanaestoricu. Dali je Osvit „spavao"? Dali od tog puta do danas još loptu nije udrio? Ne! No premda je imao jednu odužu pauzu, ipak se u svoje vrijeme marljivo treniralo, te se i došlo u kolu proljetnog prvenstva.

Da je Osvit zbilja trenirao, da se njegova momčad nalazi u svojoj najboljoj formi, dokazuju nam rezultati pri njegovom gostovanju u Splitu u prvenstvenim i prijateljskim utakmicama.

Napokon poslije tolikog vremena u Nedjelju će nam se Osvit pretstaviti u prvenstvenom susretu sa odličnom momčadi splitskog Vuka, koja je svakako jedna od najvažnijih i najinteresantnijih utakmica u o-om prveustvu, jer u koliko jedan u toliko i drugi imaju najbolje šanse za osvajanje titule prvaka, iako je Osvit sa boljom goldiferencijom i više osvojenih bodova na čelu tabele još od jesenskog prvenstva.

Šibenčani, željni utakmica naročitim interesovanjem očekuju ovu toliko zanimljivu utakmicu, pošto im je vrlo dobro poznata momšad splitskog Vuka, koja bi mogla vrlo tako da omete, a eventualno i zaustavi našeg „ljubimca" sa vodećeg mjesta. — No ipak oni se nadaju da će ih njihov „ljubimac" časno i dostojno raprezentirati, te u ovoj najvažnijoj borbi upreti sve sile, što će mu oni svojim bodrenjem, u tome pomoći, te sa još osvojenih dva boda učvrstiti svoje mjesto na tablici. Bez daljnjega Šibenčani u svojem komentarisanju vele: „Vuk će biti prisiljen da se pretvori u jagnje....!" te se i nadaju da će njihov „ljubimac" poraziti svog gosta, i time dokazati poslije dugog vremena da je njegova slava još uvjek na visokom stepenu.

Vuk će nam se pretstaviti u svojoj najboljoj formi i nadamo se da će i on dati jednu od svojih najboljih igara, po što svaki osvojeni bod utvrđava bolje mjesto tabele. Vukovci, stari rivali našeg Osvita poznati su nam još iz jesenskog prvenstva, koji su jedini bili u stanju da odnesu — u prošlom prvenstvu — jedan dragocijeni bod iz Šibenika, i to onaj bod koji umalo a da ne sruši Osvita sa čela tabele.

Osvit nas je obavijestio da još nezna u kakvom će timu nastupiti, pošto je u pitanju igrač Bego, koji je u zadnje vrijeme bio jedan od najslabijih Osvitovih igrača te se ovoga puta ne osiguravaju da ga metnu u timu, no svakako — dalje nam kažu — da će nastupiti svojim najboljim silama, u kojim predovima ćemo da vidimo naše „zvijezde" kao Kaciana, Perićića it.d. koji će svi ko jedan da dadu jednu svoju od najboljih igara.

Šibenčani — oni vjerni „drukeri" — svojim prisustvom pomoći će svom „ljubimcu" u ovoj teškoj borbi, što će mu on svojom pobjedom nad protivnikom da zahvali. — (m. b.)

POSLEDNJE VESTI

Berlin demantuje hapšenje 200 vođja SS trupa

BERLIN, 12 marta (h) U ovdašnjim političkim krugovima vlada uzbuđenje zbog kampanje bečke štampe protiv Nemačke. Sa nadležne se strane odlučno demantuju sve vesti o narodnom hapšenju 200 viših vođa, 55 trupa i 24-ce koji su pobjegli u Svajcarsku.

Isto je tako potpuno lažna vijest da je general Franko dao štampati novčanice kod firme Genig i Ebhord u Hanoveru.

Pregovori za zaključenje zapadnog pakta

LONDON, 12 marta (r) ONB javlja: Prema pisanju engleske štampe izgleda da se vode pregovori između Engleske i Belgije za zaključenje zapadnog pakta Belgijska vlada je svojevremeno u o-ovom smislu uputila Forenj opisu jednu notu. Konkretnosti o ovome paktu još nema, jer engleska vlada nije pretresala poslatu joj notu.

Tuča u belgijskom senatu

BRISL, 12 marta (h) Na sinoćnjoj sjednici senata došlo je do velike tuče zbog toga što je pretsjednik uskratio riječ jednom senatoru iz reksističke grupe. — Pretsjednik je prekinuo sjednicu, ali je tuča nastavljena u hodnicima.

Senat je pretresao predlog novog izbornog zakona.

Dr. Krnjević otputovao za Ženevu

ZAGREB, 12 marta (lj) Dr. Vlatko Maček uputio je sažalnicu supruzi pok. Milana Pribičevića.

ZAGREB, 12 marta (lj) Profesor Jelašić preuzeo je danas uredništvo „Seljačkog doma".

ZAGREB, 12 marta (lj) Saznaje se da je dr. Maček poslao dr. Krnjevića u specijalnu misiju u Ženevu.

Reorganizacija komunističke partije u Rusiji

MOSKVA, 12 marta (h) Najbliži saradnik Staljina Ždanov, lenjigradski sekretar komunističke stranke, govorio je na sednici centralnog komiteta stranke. U svome govoru on je naglasio da će se preduzeti potrebne mere za reorganizaciju komunističke partije.

130 novih ratnih jedinica za englesku flotu

LONDON, 12 marta (h) Ministar mornarice g. Hor podnio je u Donjem domu ekspoze o budžetu svog ministarstva koji iznosi 100 miljona funti. U budžetu se predviđa izgradnja 130 novih ratnih brodova.

Ministar Hor je, govoreći o engleskoj floti, naglasio da je danas isključen svaki uspješni napad aviona na englesku flotu. Ona je ne samo odbrana imperije već dobra baza za potpun uspjeh svakog ratnog pothvata.

U pažnji cij. građanstvu! Unajmljivanje stanova i soba, prodaja ili kupnja, traženje nemještenja ili namještenika najuspješnije se postizava oglašivanjem u malom oglasniku mjesnih novina. Mali oglasnik za „Tribunu" može se predati preko cijelog dana u administraciji naseg lista: Šibenik, ul. Episk. Milaša.

MALA KRONIKA

Dr Hafer Afifi Paša



Za prvog egipatskog poslanika u Engleskoj postavljen je Dr Hafer Afifi Paša Naša slika prikazuje ga pri dolasku u London.

Vazdušni motocikl

Ovih dana se pilot Žukov digao takozvanim „vazdušnim motociklom" popeo na visinu od hiljadu metara i letio više od jednog sata praveći razne akrobacije. „Vazdušni motocikl" ima raspon oba krila sedam metara motor u jačini od samo 24 konjske snage, rezervu goriva nosi za tri sata letenja. A vion je izrađen od drveta. Konstruisao ga je inžinjer Grušin.

Najstarija mjenica

Među starim egipatskim papirusima, koji se čuvaju u muzeju u Čikagu, pronašao je egipatolog Reh jednu mjenicu koja potiče iz 100 godina prije Hrista, te je prema tome stara 2000 godina. Prema ovom pismenom dokumentu jedan rob pozajmio je od jedne bogate žene izvjesnu količinu žita, i obavezao se da plaća 100 od sto kamate. U slučaju da rob ne može da vrati pozajmljeno žito, preuzima dug od 60 srebrnjaka za svaku vreću.

Smrt u vulkanskom kraterU

S mrtvim tijelom svoje nesuđene izabranice skočio je nedavno jedan mladić iz Havai u krater vulkana Kilanea. On se zaljubio u jednu djevojku, ali kako su iskrsnule teškoće za njihovo vjenčanje on ju je nagovorio da podu zajedno u smrt. Djevojka je pristala na to i mladić ju je ubio iz revolvera, a onda s njenim mrtvim tijelom bacio se u krater.

KNIN

Divljačko uništavanje mladih stabala

(Knin, marta). Ovo je drugi put da neki tipovi nalaze užitak da mlada stabalca, obnoć kada nikoga nema po ulicama, naprosto sasijeku ili iščupaju iz zemlje. Općina nastoji da uljepša varoš stablima, pa uz glavnu ulicu zasaduje stabla koja mogu da uspijevaju i da brzo izrastu, a neki omladinci, podivljali i alkoholom ohrabreni, a tamom zaštićeni, počinjaju barbarska junaštva, dostojna Zulukafra. Ovaj put uspjelo je organima sigurnosti da pronađu takovu trojicu kninskih „omladinaca", pa mislimo da ih se mora oštro kazniti radi demoliranja javnoga dobra i tuđega vlasništva, a da se uzimlje u obzir neuračunljivo stanje dobro uračunljivog alkohola i proračunanog uništavanja građanskog i općinskog dobra. (m)

Rakija za sve sudove

Dotjerao seljak rakiju u grad da proda. Dođe jedan trgovac i upita ga: kakva mu je rakija?

— Imam rakije za sve sudove, odgovori seljak.

— Kako to, začudi se trgovac,

— Evo slušaj, odgovori seljak. Ova rakija je »meka«. Teško te uhvati. ali te brzo pusti, od nje možeš zaslužiti dan apsa, koliko te može kazniti seoski kmet. Ova druga je jača, njome možeš zaslužiti pet dana zatvora, to je rakija opštinskog suda. Ova treća, još je jača, kad te ona uzme pod svoje, siguran ti je pun kantar — hoću reći: 30 dana zatvora. To se zove rakija za sreski sud. A pogledaj ovu, ova je najbolja, ako te ona prevari, dotjeraće te do okružnog suda. Eto vidiš, da imam rakije za sve sudove. Kupi je, prodaj je, ali se ne šati da je piješ.

Napoleonov šešir

Prije nekoliko dana izvršena je pred javnim hotelom u Parizu licitacija raznih, većinom rijetkih stvari, među njima i jedna relikvija Napoleonovih obožavalaca. Radi se o čuvenom trouglastom šeširu onoga velikog zavojevača, koji je on nosio prilikom svih svojih pohoda. Šta više, tvrdi se da je Napoleon ovaj čuveni šešir imao na glavi i prilikom bitke Austerlica. Ovaj čuveni šešir prodat je za dvadesetdvije hiljade franaka.

Naše doba

U blaženom „Seljačkom domu" *od 25. II. o. g. pjeva jedan pobožni seljak i Kaštela Novog „Pozdrav Pretsjedniku". Ništa novo, jer takvih pjesmica ima već na vagone. No ovaj je pjesnik pronašao novu vrst kurira ga dostavljanje svojih podaničkih izraza lojalnosti u Kupinec. Izabrao je za taj posao — anđela, pjevajući:*

„Anđele Čuvaru
siđi sa nebesi,
ti ovu pjesmicu
Mačku mi odnesi.

Po tebi Anđele
sad je ja odpravljam
Predsjednika moga
svim srdcem pozdravlja."

Međutim, ovu anđeosku poštarsku misiju izvršio je eto, sam „Seljački dom", štampajući pjesmicu kurzivom...

*

Sud božji. *Vi ste čitali o samoubistvu nesretne Mile Dimitrijević i njenog oca. Sad je došlo i suđenje. Optuženi inžinjer Svetozar Stojanović se brani i kaže da se ne OSJEĆA krivim. To mu treba vjerovati. Ali njegov branitelj, ne našavši ni u jednom ljudskom srcu milosti za svog bogatog klijenta potražio je kod — Boga.*

— Jednim mističnim skokom u prošlost — kaže branilac — i ovde mi imamo slučaj „Božijeg suda". Onog dana kada je otac djevojke, Žika Dimitrijević, baš ovde u sudu, nedaleko od ove dvorane, pucao na Svetozara Stojanovića, i kada je ovaj ostao živ, tog trenutka je — kao u pravom mističnom „Božjem sudu", — Stojanović je osuđen, presuđen i proglašen nevinim . . . Non bis in indem kaže jedan stari diktom i njegov smisao i pouku treba izvući i reći :

— Nema mjesta tražiti od ljudske pravde da revidira presudu, koju je izrekao Bog, jer, kako kaže Jevanđelje, „sud ovaj pravedan je"..

Dalje, odisia nije mogao poći...

Knjige i časopisi

FOTO REVIJA br. 3 za mjesec mart. Mjesečnik za sve grane fotografija. Ogledni broj šalje Uprava Foto Revije, Zagreb, Dalmatinska 6 rado i besplatno amaterima koji dopisnicom priopće vrst aparata i objektiva kojeg posjeduju.

MALI OGLASNIK

Do 15 riječi D. 6, svaka daljnja reč 50 p. (uvrštava se najmanje 2 puta)
Priopćeno po retku D 10 — Oglasi poštarifi

Elektromotor jačine 2 HP, 220 volta u dobrom stanju kupio bi odmah. Podude slati na upravu lista. 112

SOBA, stan, lokal ili druge prazne prostorije najbrže ćete unajmiti preko malog oglasnika mjesne štampe. »Tribuna« će vam te oglase donijeti uz umjeren honorar. Male oglase za naš list prima administracija preko cijelog dana.

Pisaću mašinu [portable] polovnu, modernijeg sistema, marka sporedna, kupio bi. Ponude na upravu lista.

Oglas licitacije

„Tehnički odeljak pri Sreskom načelstvu u Šibeniku dana 24 marta u 11 sati primaće ponude za sprovedenje meksiranje drž. ceste br. 39 i ban. puta br 4 kroz grad Sibenik. Uslovi i predračun mogu se vidjeti u kancelariji Tehničkog Odeljka" 113—2

Sovjetski špioni u Noverškoj



Noverška policija uhvatila je jednog iz vostva sovjetsko ruske špionske agencije. Ovo je prva slika uhapšenog špiona.

Roman „TRIBUNE"

JOSIP BODULIĆ:

Tako je sudbina htela....

(Nastavak 10)

*

Branimirov boravak u Boki bio je kratak. Zabrinuti otac stalno je insistirao na premeštaju Branimira u Split kako bi mu se u obiteljskoj kući moglo pospešiti ozdravljenje. U tome ga je nastojanju podupirala i njegova žena. No, Branimira je bilo teško sklonuti na te korake. Njemu se nije išlo u Split. Boravak u blizini one kojoj je dao svoju oficirsku reč da će je uzeti, blizina Budve snažno ga je privlačila...

Sudbina je išla svojim tokom. Branimiru su bili predodređeni drugi dani, drugi doživljaji, druga budućnost...

Proletno sunce već je davno ogrijalo primorje. Obala Splita odražavala se u zrcalu mirnog mora... Takvog jednog jutra doputovao je Branimir u Split. Za njega je to značio nov život, zadnje poglavlje njegovog života... No on toga nije znao. Noseći sobom zadatu oficirsku reč Branimir se kao u snu sećao lepih dana nestašluka, dana svoje srednjoškolske mladosti. Jedina mu je zabava bila maštanje o lepo sprovedenim danima sa svojom ljubljenom Boženkom. Skoro svakog dana slao joj je duga ljubavna pisma...

*

Ljetna žega vabila je mlada bića vani kuće. Mladost splitska dnevno je punila obalu i tu se šetala.

Branimir je izlazio iz ureda, te se šetao obalom. Jednog dana opazi na obalu nepoznatu mu gospođicu koja je laganim korakom prelazila obalom i gledala na pučinu, tamo put splitskih vratiju. Branimir se i nehotice uputi za njom. Konačno ju počne posmatrati. Bila je to devojka srednjeg rasta, vitka, ne oštrih linija, plave kose, športski obučena, oštrog hoda. Izgledala je ko neka diva sa filmskog platna. Svi ti detalji naročito — su svratili na sebe njegovu pažnju...

Nekoliko dana kasnije šetajući obalom sa svojim kolegom ponovo je susreo estravagantnu plavušu. Njegov drug nije mogo, a da ne zapazi naročiti interes za tom devojkom, koji se odražavao na licu Branimira. Istina Branimir se napravio ko da mu je indiferentan bio pozdrav njegovog druga lepotici, kome se pozdravu i on spremno odazvao. Malo kasnije on je izašao iz rezerve i tražio informacije o devojci. Za drugog čoveka kome su svatanja Branimirova bila tuđa, situacija bi bila čista. Drug mu je pričao kako je ta devojka ekscentrična. Odgojena i zanesena duhom šundromana i filma, te kako je sklona senzacijama. No Branimiru sve to, izgleda, naročito se dopalo... Želio se upoznati s njome. Posrestvom svog druga to mu je brzo i uspelo i oni su ubrzo postali prijatelji...

*

Dani su prolazili u međusobnom poznavanju. Njihove su se duše sve više zbližavale. Oni su bili svoji. Nova zvezda koja je zasjala nad životnom stazom Branimira, zasenila je ono ljubljeno biće koje je za sobom ostavio negde tamo u ubavom gradiću južnog primorja.

Bili su ko srasli jedan uz drugog, par koji je svračao na sebe pozornost prolaznika... bili su lepi i mladi. Ona je znala da je on vezan časnom rečju s jednom drugom devojkom, no to joj nije prečilo da ga veže uz sebe, jer je njen cilj bio samo slava koju doživljuje njena ljubimica Marlena Ditrich na filmskom platnu . . . ona je htela da završi svoj mladi život u jednoj misteriozno slavi, eda bi se o njoj pričalo i pisalo... Ona je to do sada više puta pokušala, Poslednji put, bilo je to pred nešto više od pola godine sa Branimirovim drugarom. Ona mu je to jedne večeri i kazala. Jedne večeri zakazao joj je randevous u ladici. Oficir je veslajući gledao njen zanosan lik na krmi malog čamca, gledao je njene plave uvojke kako lagano lepršaju na tihom povetarcu. Kad su prolazili pod svetionik lukobrana, Gordana je u zanosu rekla svome ljubavniku, kako je njena najveća želja da nađe nekoga ko bi s njom pošo u smrt pod zaštitom ovog svetionika. No dobila je odgovor toliko jasan da je vidila da u svom kavaliru nemože naći takovo stvorenje...

(nastaviće se)

Direktor : HAMILKAR VITALIJANI — Glavni i odgovorni urednik : BRUNOSLAV J. LORINI — Stampa : Tiskara E. Vitaliani i Sin, Sibenik— Plativo i tuživo u Sibeniku